

Bijlage 2

Stammerdijk 23 - Ontwerp en indeling van een paardencentrum

Het ontwerp en de indeling van de (ver)nieuwbouw van het paardenbedrijf op de Stammerdijk 23 worden in belangrijke mate bepaald door het streven naar een zo hoog mogelijk graad van diervriendelijkheid, binnen een economisch en ecologisch verantwoord kader. Daarbij spelen veel zaken een rol die voor buitenstaanders niet altijd bekend zijn. Een aantal van die punten zijn hieronder benoemd.

Stalgrootte

Zowel vanwege dierenwelzijn, maar ook vanwege het gegeven dat bij paarden een duidelijke trend zichtbaar is dat zij geleidelijk groter worden, is de gewenste stalgrootte de laatste decennia ook steeds groter geworden. Het wettelijke minimum is op dit moment ca. 12 m², maar in de praktijk wordt meestal gekozen voor 14 m² (3,5 x 4 meter). Daarbij speelt een rol dat bij de opzet zeker twintig, zo niet dertig jaar vooruit moet worden gekeken. Ter vergelijking: de vroegere stallen waren ca. 10 m² of nog veel kleiner.

Stalindeling

Bij de wekelijkse schoonmaak-beurten van de stallen wordt gebruik gemaakt van machines. Vanwege de efficiency, maar ook voor een betere, milieuvriendelijker afvoer en verwerking van de meststoffen. Bij het uitmesten en opstrooien komt er veel stof vrij wat schadelijk is voor de longen van het paard.. Daarom is het wenselijk tijdens het uitmesten alle paarden uit de stal te halen en buiten te zetten. Vanwege de aantallen kunnen lang niet alle paarden tegelijk weg. Door te kiezen voor vier deelblokken van telkens ca. tien stallen kan de schoonmaak blok-voor-blok plaatsvinden. Bovendien geven de kleinere, aparte units meer rust.

Toezicht

Door open verbindingen tussen de delen blijft er wel visueel en vooral auditief contact, hetgeen belangrijk is voor het toezicht. Als paarden zich niet goed voelen laten ze dat vaak merken door geluiden te maken door te schrapen met de hoeven, of te slaan tegen de deuren of gewoon hinniken. Wanneer alle werkruimtes met elkaar verbonden zijn, is het toezicht op de paarden optimaal.

Verbindingen

Normaal gesproken worden paarden zes dagen per week getraind. Ook in de wintermaanden. Juist in periodes met sneeuw en ijzel is het erg prettig als de paarden veilig en droog van de stal naar de rijhal kunnen. Vandaar de voorkeur voor een 'gesloten' verbinding tussen stallen en rijhal. En ook hier geldt het argument van toezicht. Met een gesloten verbinding kunnen ook ruiters in de rijhal horen als er iets mis gaat in de stallen.

Nok-richting

Afgezien van het feit dat de huidige hal (en dus fundering) zo gebouwd is, is de bijna noord-zuid ligging van de daken gunstig voor de hal en stallen. Daardoor staat de zon rond het middaguur op de kopse kant en niet op de zijwanden met stalramen, waardoor het niet te warm wordt in de stallen. Het is ook gunstig voor de plaatsing van zonnepanelen. Bij de keuze van de kleur en uitvoering van de daken wordt uiteraard 'voorgesorteerd' op plaatsing van een zo groot mogelijk aantal panelen, maar het daadwerkelijke aantal zal afhangen van de mogelijkheid van teruglevering.

Buitenluiken/deuren

Buitenluiken zijn belangrijk voor paarden vanwege de ventilatie en het licht. In de gekozen opzet hebben 30 van de 40 stallen een buitenluis.

Bijlage 2

Stammerdijk 23 - Ontwerp en indeling van een paardencentrum

Ventilatie

In zowel de rijhal als de stallen wordt de ventilatie (en koeling in de zomer) geregeld via roosters en daklichten op de nok. De hellingshoek van de daken is zo gekozen dat de luchtstroom optimaal is.

Staldeuren

Deze moeten hoog genoeg zijn om een paard met ruiter door te laten, maar ook breed genoeg om in geval van nood (bv brand) meerdere paarden te kunnen evacueren. Voor de buitendeuren wordt gebruik gemaakt van schuifdeuren, die met de hand bedienbaar zijn en daarom zo licht mogelijk zijn.

De binnendeuren moeten aan de dezelfde maten voldoen, maar worden brandwerend en dus iets zwaarder uitgevoerd.

Stapmolen

De meeste stapmolens zijn cirkels. Een nadeel daarvan is dat de paarden continu in een gebogen houding lopen, ook al wordt de looprichting regelmatig omgekeerd. Recent zijn er ook ovaalvormige uitvoeringen beschikbaar waarin afwisselend gebogen en recht wordt gelopen. Ze nemen uiteraard wel iets meer ruimte in.

Rijhal

Dressuur wedstrijden worden tegenwoordig alleen nog in pistes van 20 x 60 meter gehouden. Om die reden worden ook praktisch alle hallen op dat formaat gebouwd. Daarnaast is deze omvang nodig om voldoende ruimte te hebben voor training van alle paarden. Niet alleen in de wintermaanden, maar ook, vanwege de goede dakisolatie, in de warme zomermaanden,

Ontvangst – en verblijfsruimte

De meest logische plaats voor toeschouwers en eigen personeel is aan een van de kopse kanten van de rijhal. Daar zijn dan ook een keuken, sanitaire voorzieningen en zitruimtes gepland. De anders lege ruimte op de eerste verdieping wordt ingericht voor tijdelijk verblijf van gasten en/of personeelsleden die als toezichthouders fungeren. Voor de veiligheid is een 24 uren aanwezigheid van tenminste één en bij voorkeur twee personen op het terrein noodzakelijk.

Terrein inrichting

Op het binnenterrein moet rekening worden gehouden met vier verschillende verkeersdeelnemers. Naast voetgangers en personenauto's, al dan niet met trailers, zijn dat vrachtwagens voor de aan- en afvoer van hooi, stro en mest, en paarden. Voor de vrachtwagens geldt dat er voldoende manoeuvreer-ruimte moet zijn. Dat maakt het plaatsen van bomen op het middenterrein lastig, zo niet onmogelijk. Voor de paarden, die gewend zijn op gras en zand te lopen, is vooral slipgevaar van belang. Dus mag de bovenlaag niet te glad zijn of worden, bijvoorbeeld door afgefallen bladeren. Groene (met gras gevulde) tegels zijn niet geschikt voor paarden. Deze zullen zoveel mogelijk worden gebruikt, maar alleen op plaatsen waar geen paarden komen, zoals op de P-plaatsen voor personenauto's.

Systeembouw

In ruim 95% van de bouwprojecten van stallen en schuren wordt gekozen voor systeembouw. Ten opzichte van traditionele bouw heeft dat zowel economisch als ecologisch grote voordelen. De duurzaamheid is hoog omdat er veel gerecycled materiaal gebruikt wordt, wat bij sloop ook weer gemakkelijk gerecycled kan worden. De isolatiegraad is optimaal. De stikstopdepositie tijdens de bouw is minimaal. Bewust is gekozen voor een uitvoering met een profiel van bakstenen in een wat donkere, niet-opvallende kleur.

Bijlage 2

Stammerdijk 23 - Ontwerp en indeling van een paardencentrum

CV

Voor de verwarming van de ontvangstruimtes wordt een warmtepomp gebruikt, die gekoppeld gaat worden aan de reeds aanwezige pomp van het woonhuis.

Duurzaamheid

Ook voor andere, niet direct zichtbare elementen, zoals bv het systeem voor voeding en mestverwerking, wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke graad van diervriendelijkheid en duurzaamheid. Zo zullen alleen elektrisch aangedreven werktuigen worden gebruikt en komen er voldoende laadpalen voor bezoekers. Daarin past ook de zorg voor de fauna in de omgeving, door plekken voor nesten en fouragering in te richten. Zo wordt voldaan aan de oproep tot duurzaamheid in de Omgevingsvisie van de gemeente Diemen.

Voor vragen of toelichtingen: jaapmulders@planet.nl